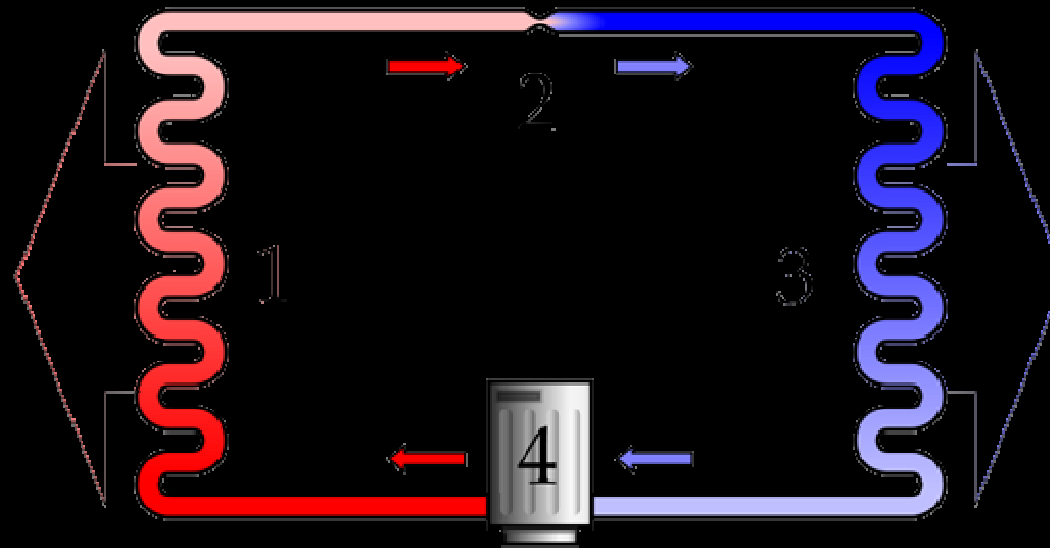

Alacsony és közepes entalpiájú geotermális rendszerek hőtranszport-modellezése

Tari Csilla¹ III. évf. PhD. hallgató

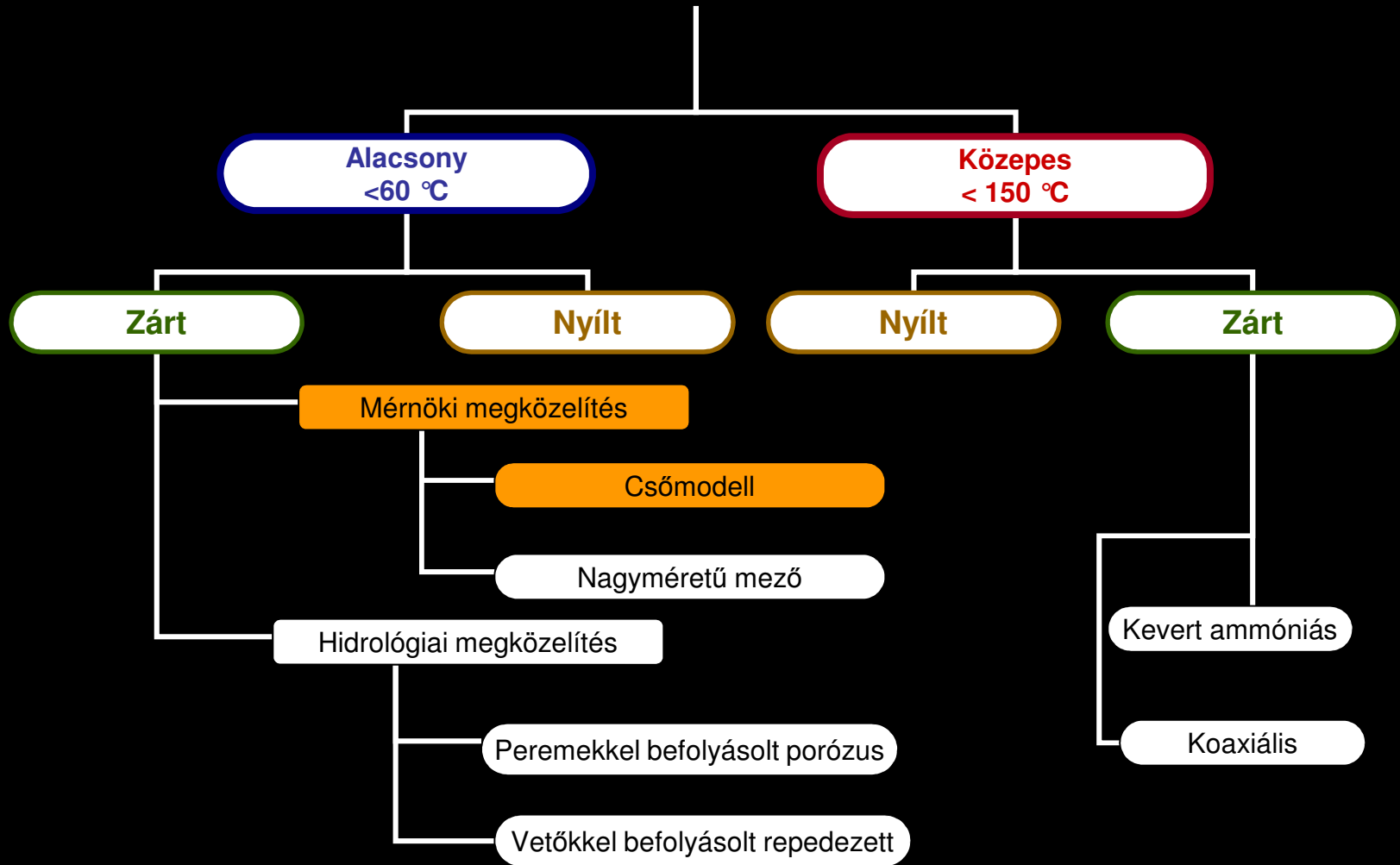
Témavezetők: Szanyi János¹ és
Kovács Balázs²

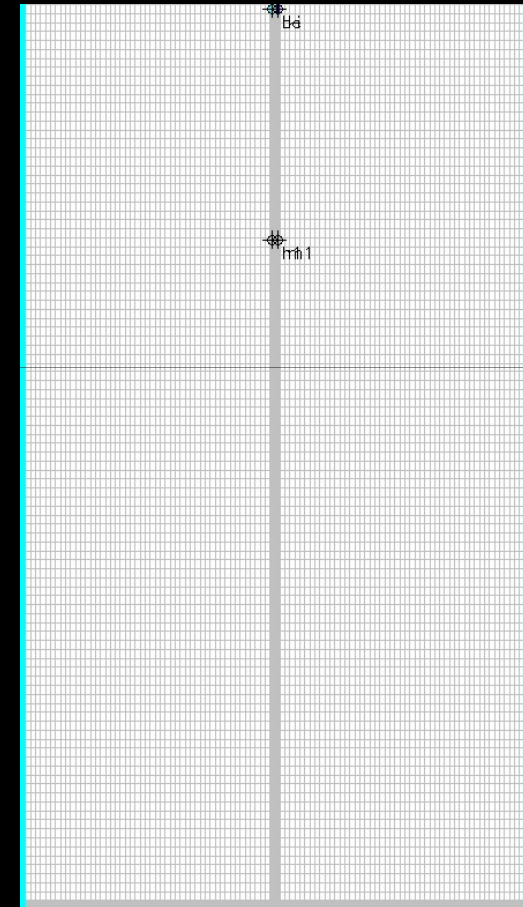
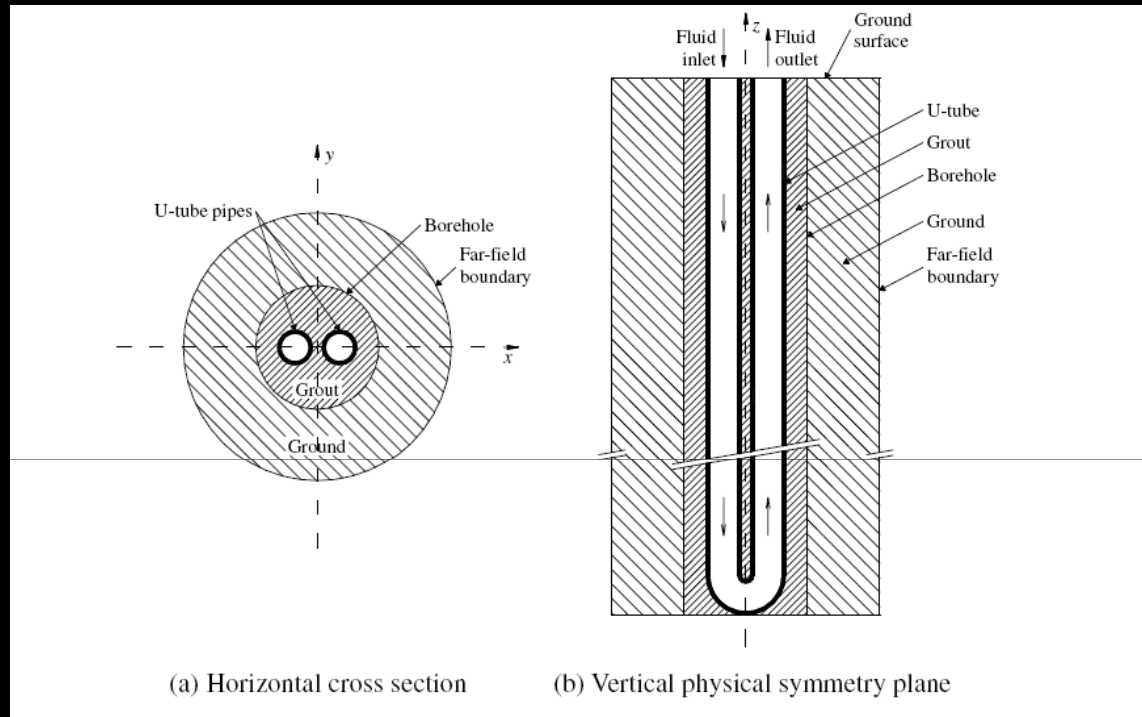
¹Szegedi Tudományegyetem Ásvány Kőzettani és Geokémiai Tanszék

²Miskolci Egyetem Hidrogeológiai - Mérnökgeológiai Tanszék

Alacsony és közepes entalpiájú geotermikus rendszerek hőtranszport modellezése

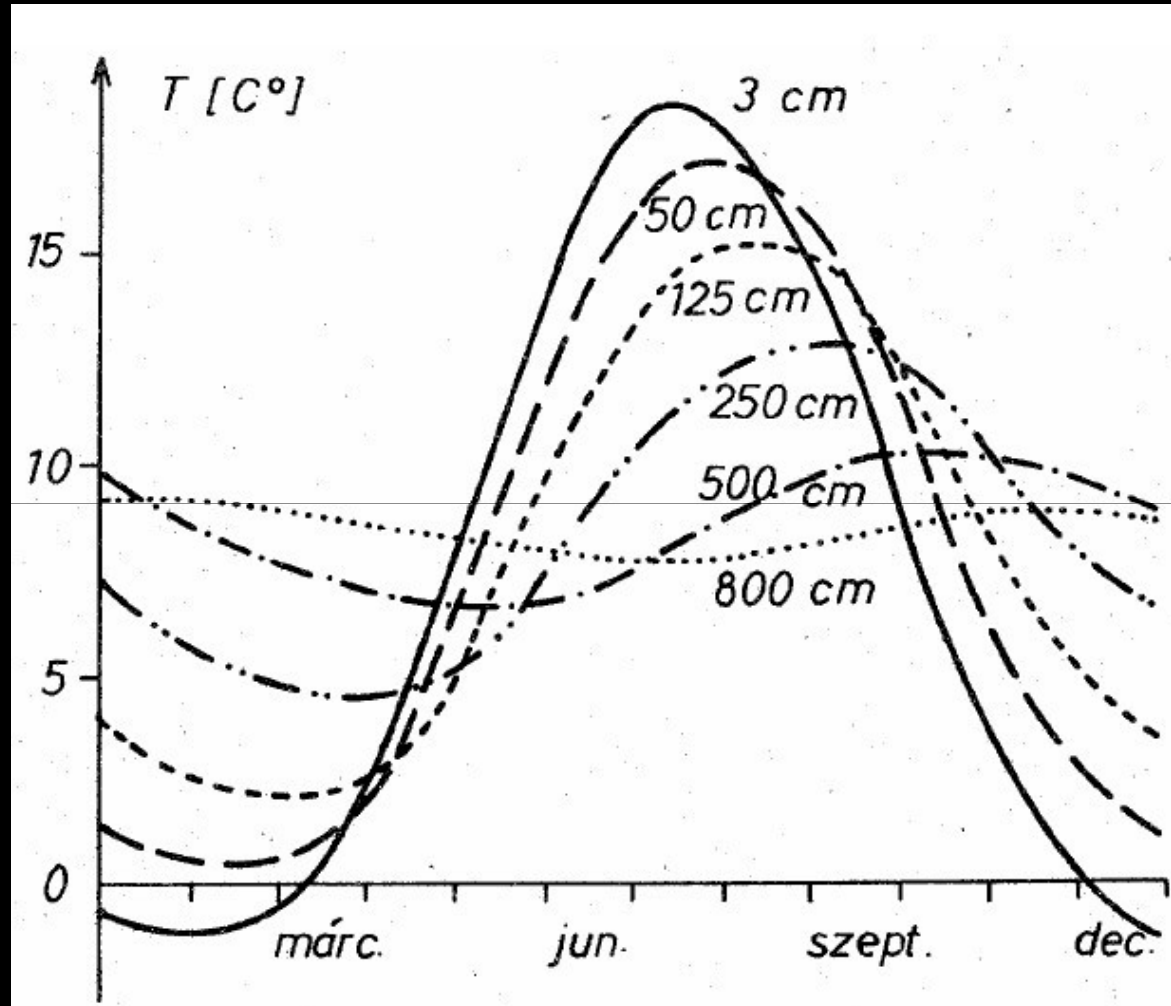

1 db U – alakú cső hőtranszport modellezése véges differencia módszerrel

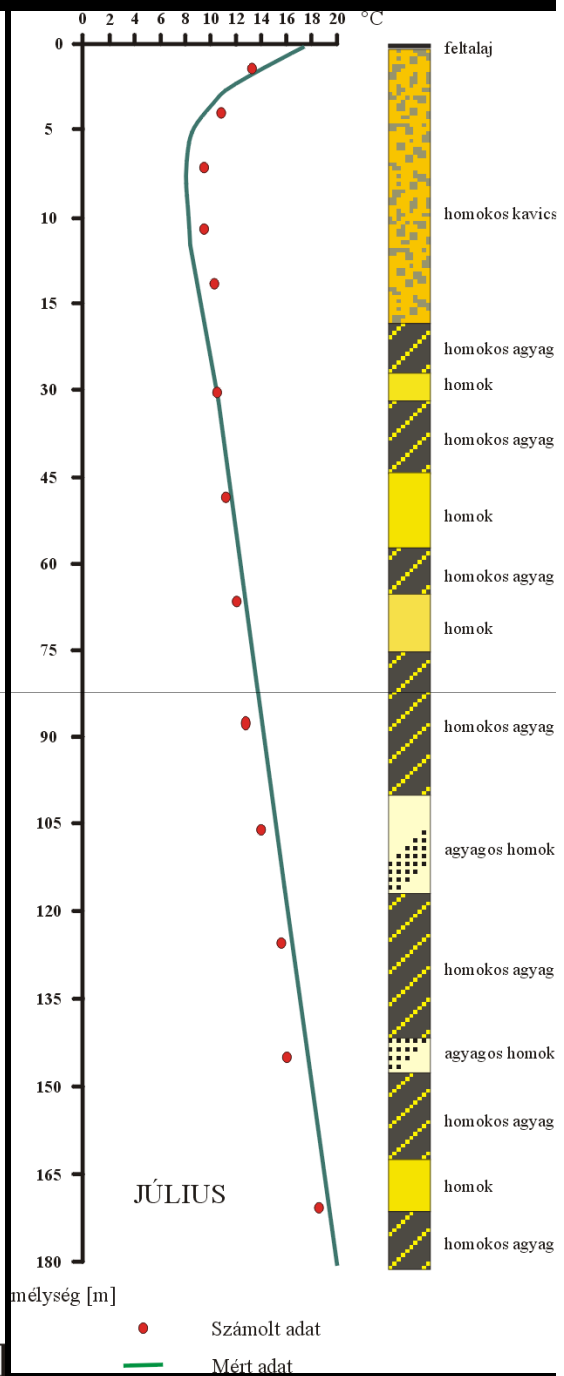
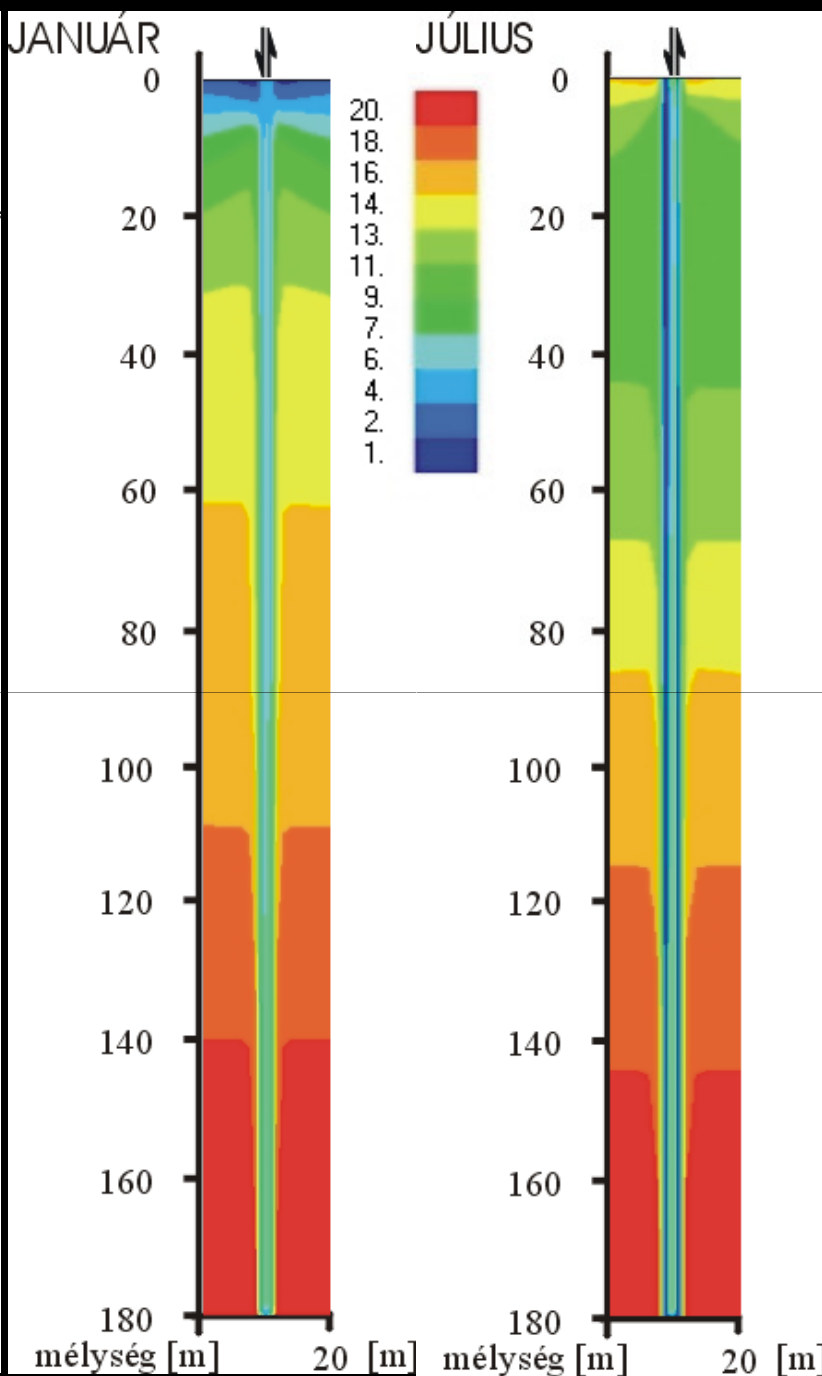
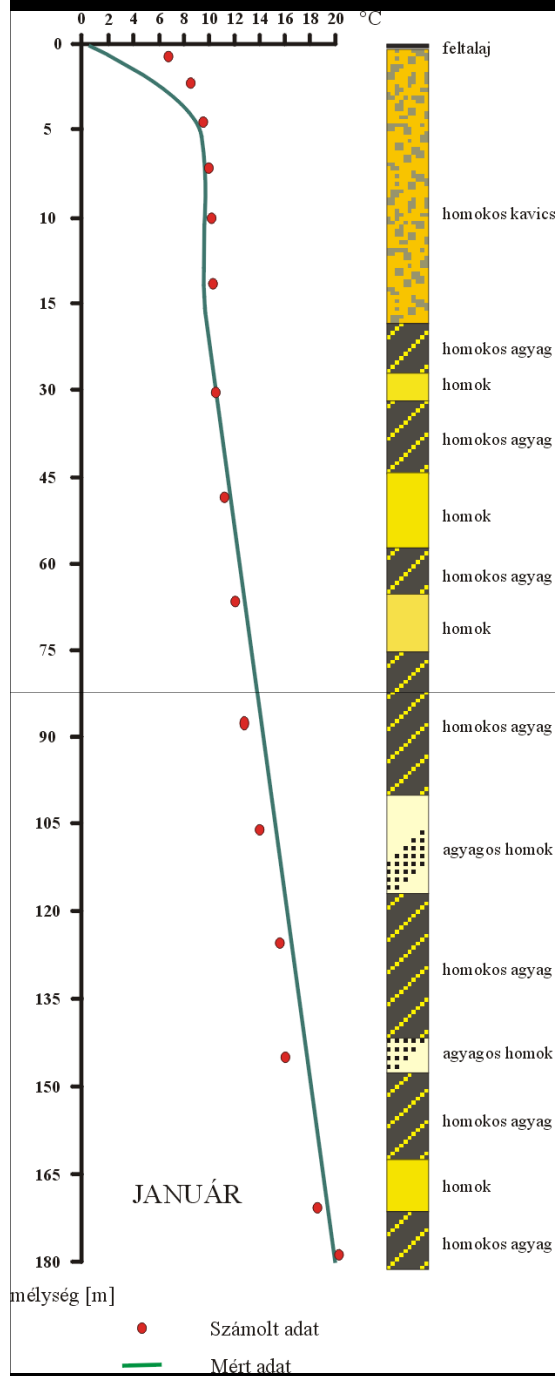

Parameter	Value	Unit
U-tube outside diameter	32.5	mm
U-tube inside diameter	26.5	mm
Leg spacing	36.5	mm
Borehole diameter	11.5	cm
Borehole depth	47.6	m
Ground thermal conductivity	1.88	W/(m °C)
Ground thermal diffusivity	0.0691	m ² /day
Grout thermal conductivity	1.29	W/(m °C)
Grout thermal diffusivity	0.0475	m ² /day
Pipe thermal conductivity	0.42	W/(m °C)
Water volumetric flow rate	0.67	m ³ /h
Initial ground temperature	8.5	°C

Hőmérséklet évszakos váltakozása a mélységgel

Völgyesi L.

1 db U – alakú cső hőtranszport modellezése véges elemes módszerrel

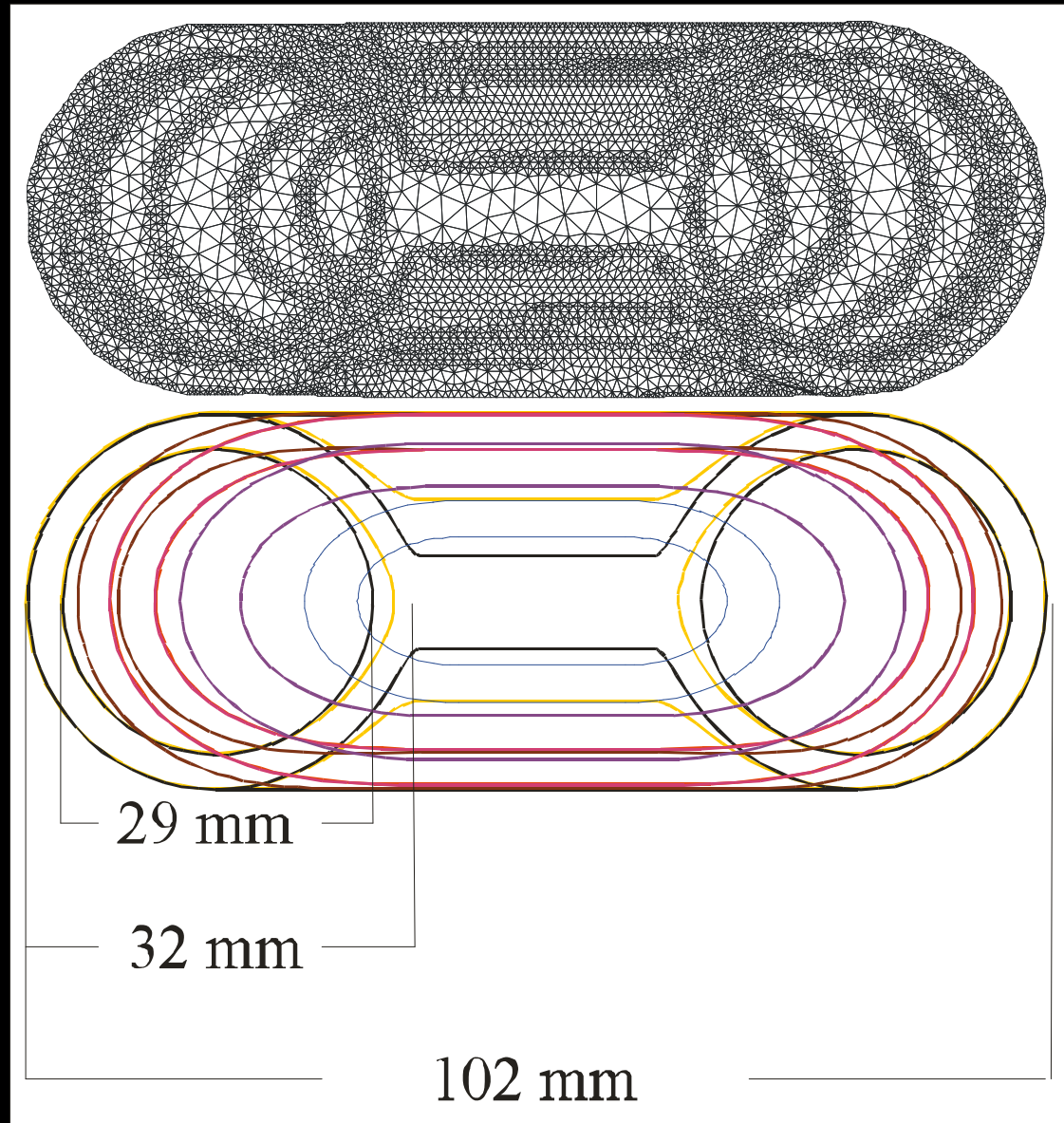
- Véges-elem módszer

- A módszer során
alapfeladat:

a modellezett teret
tetszőleges számú
csomópontra, és az
azokat összekötő
vonalak által határolt
elemekre osztjuk fel

alap adatrendszer
hozzáigazítható a
geometriához

Modell tesztelése az első 9.5 nap alatt

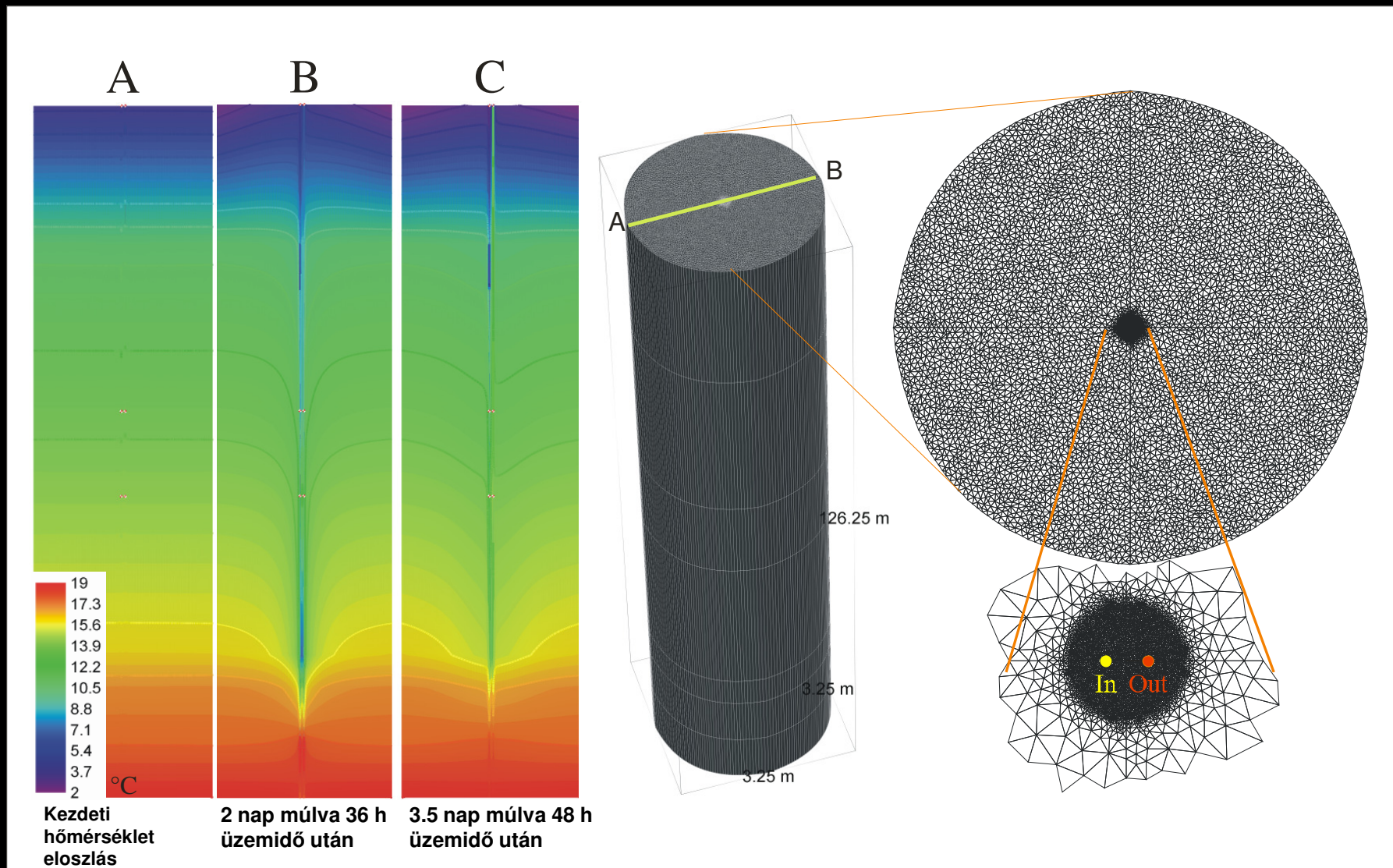
eltelt napok száma	Időtartam (h)	Üzem mód	átlagos teljesítmény [W/m]
1	24	üzemelő	51.78
1.5	12	szünetelő	0
2	12	üzemelő	39.36
2.5	12	szünetelő	0
3	12	üzemelő	40.44
3.5	12	szünetelő	0
4	12	üzemelő	48.04
4.5	12	szünetelő	0
5	12	üzemelő	41.22
5.5	12	szünetelő	0
6	12	üzemelő	42.82
6.5	12	szünetelő	0
7	12	üzemelő	43.03
7.5	12	szünetelő	0
8	12	üzemelő	42.26
8.5	12	szünetelő	0
9	12	üzemelő	41.62
9.5	12	szünetelő	0

- A modellt 9.5 napra teszteltük
- Általában 12 h üzemidő után 12 h nyugalmi időszak következett, kivéve az első periódus után
- Teljesítmény kiszámítása:

$$P = c_m \cdot T \cdot Q$$

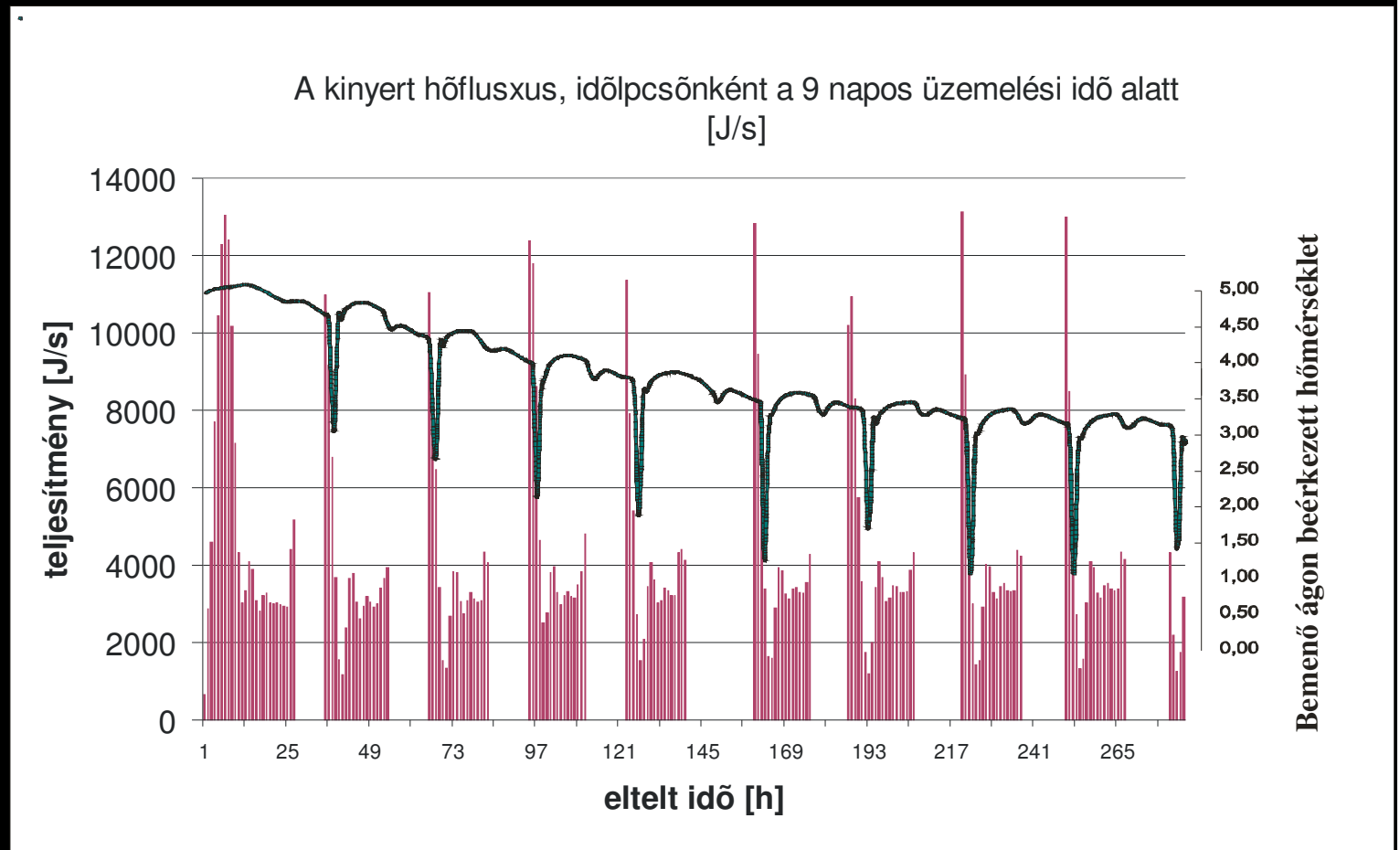
- Melyből az átlagos teljesítmény: A bemenő és kimenő ág közti hőmérséklet különbség * etilénlikol térfogati hőkapacitása * átlagos tömegáram (1 m³/h) alapján lett kiszámítva

A használt végelelem háló és a cső menti hőmérséklet eloszlás

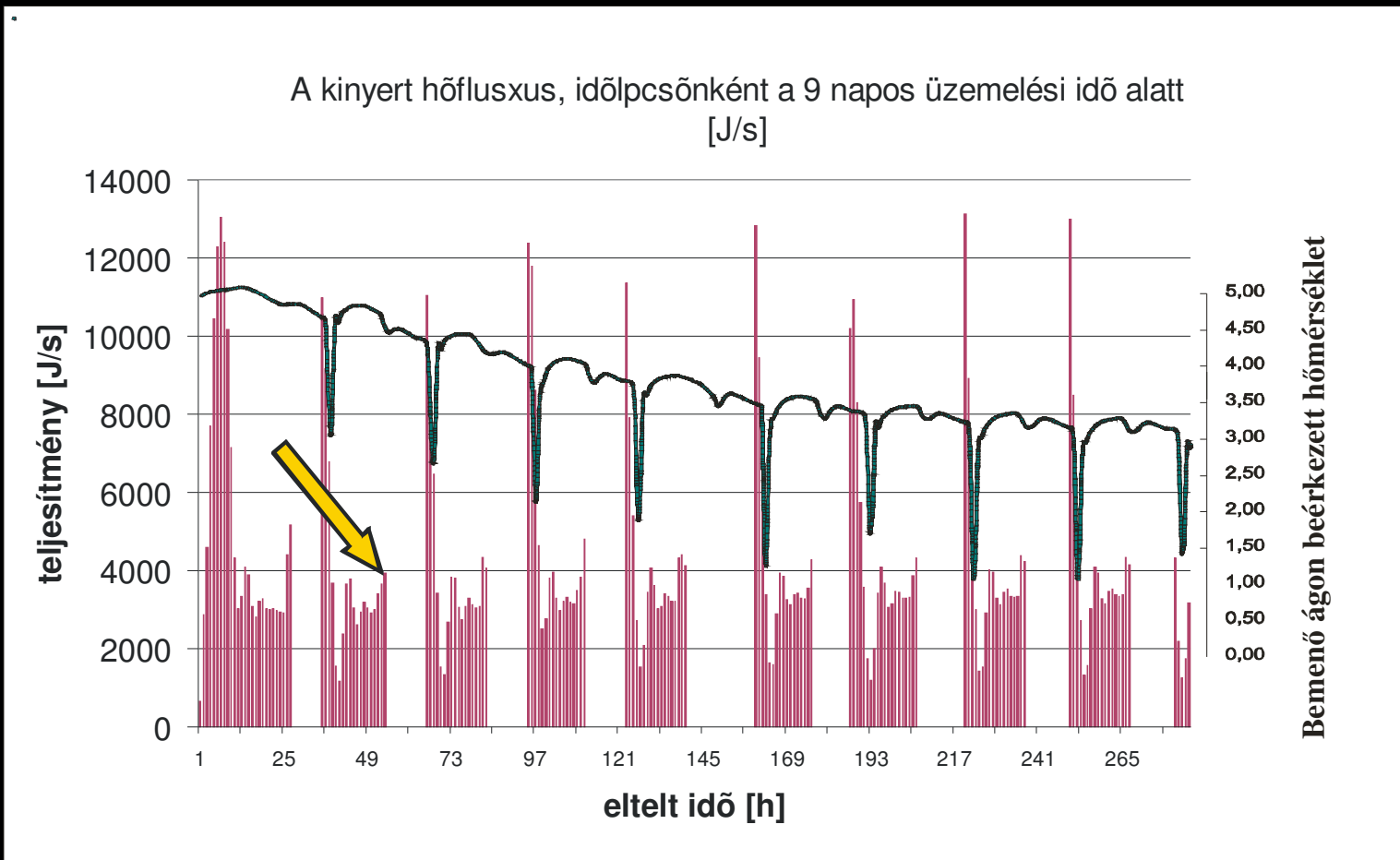
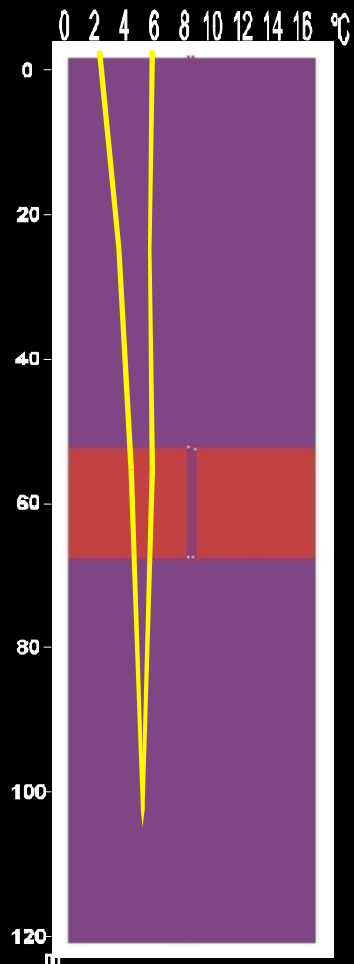

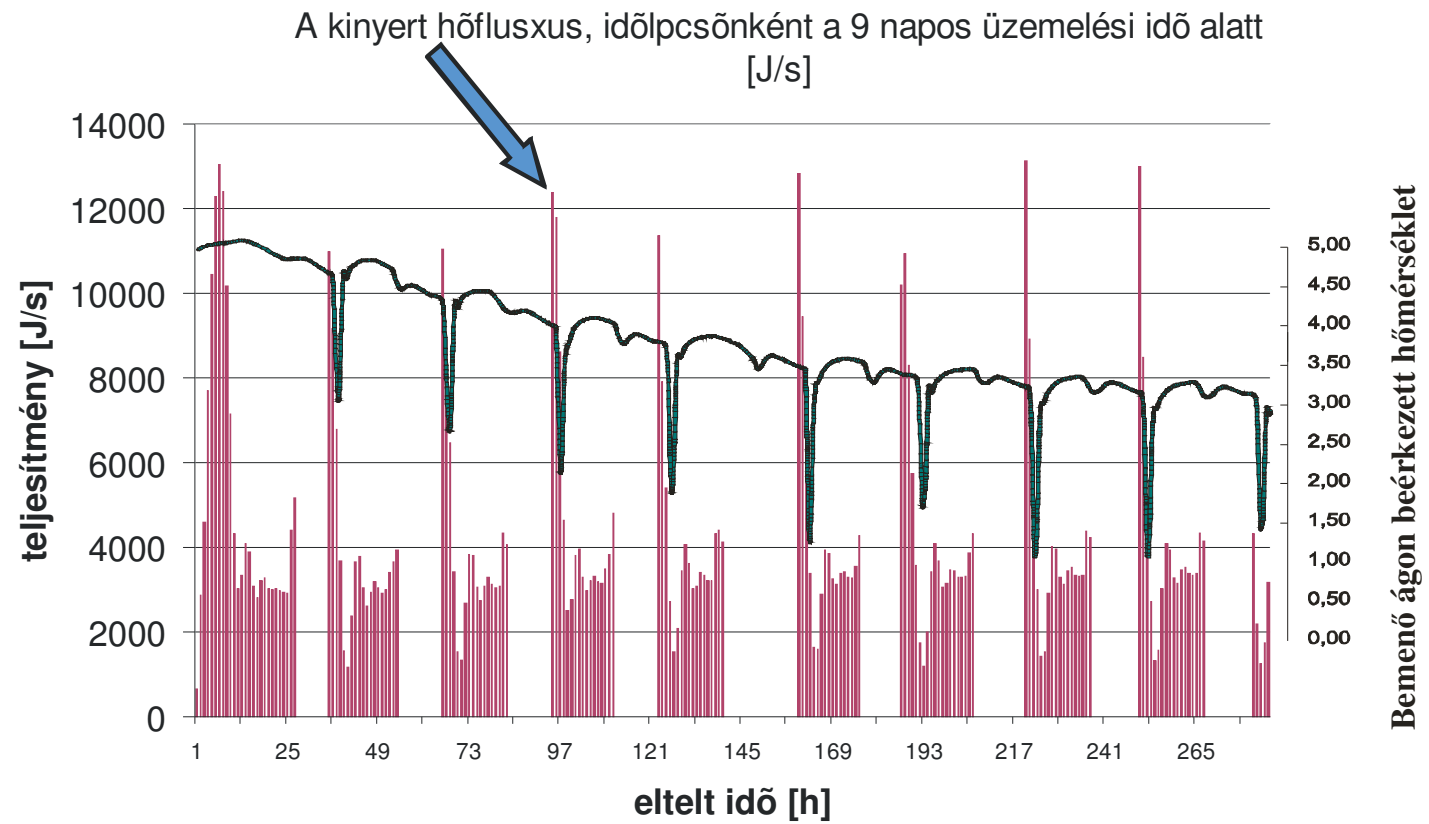
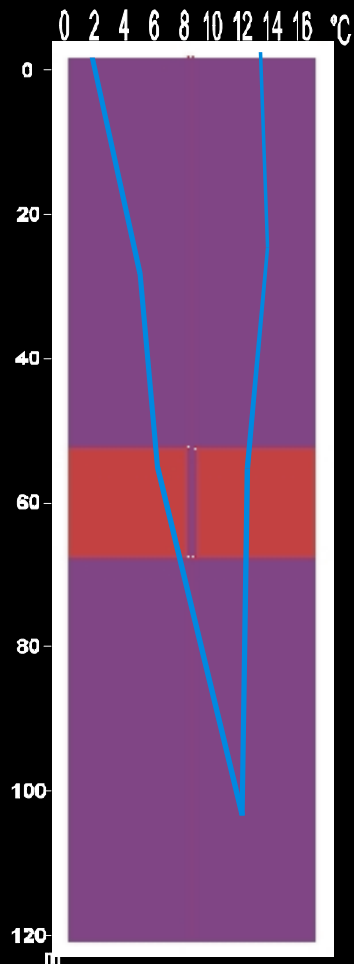
Teljesítmény és vertikális hőmérséklet eloszlás

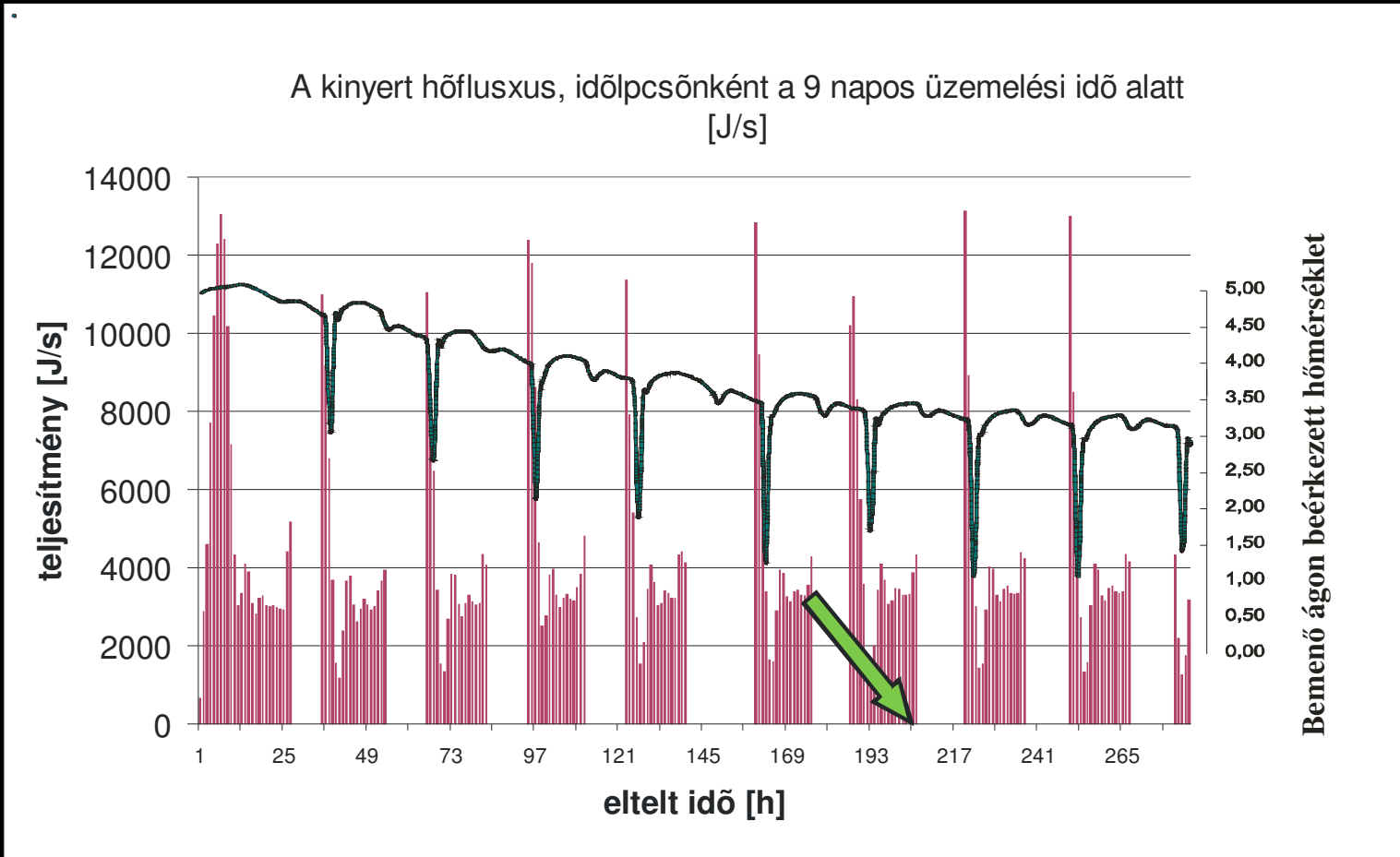
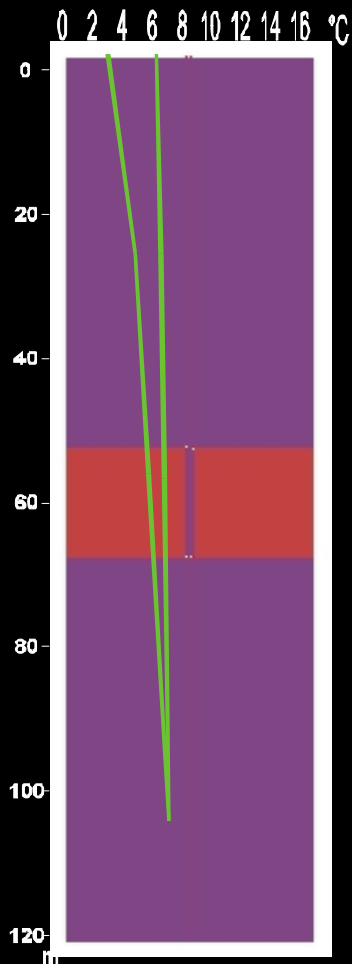
Teljesítmény és vertikális hőmérséklet eloszlás

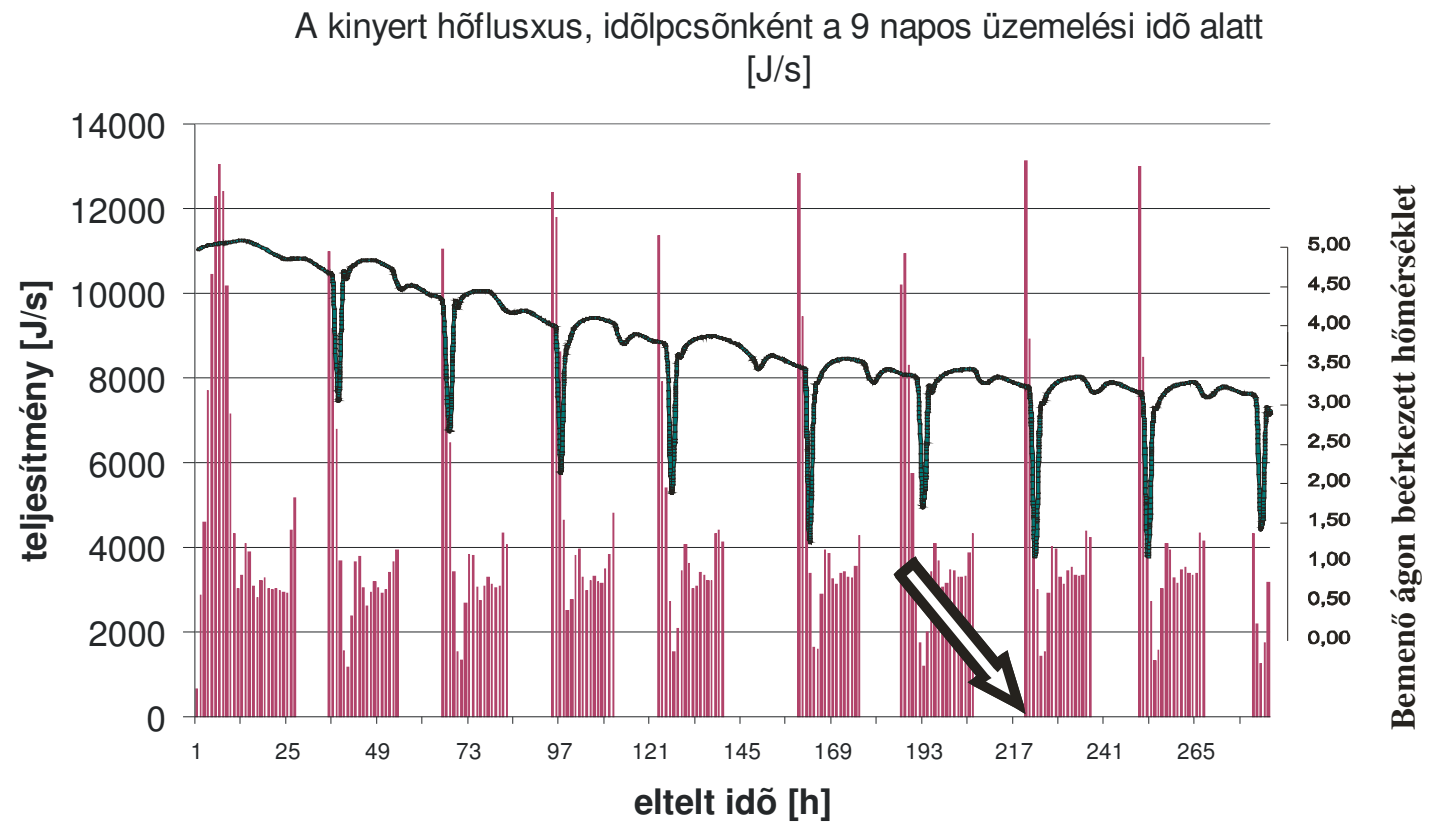
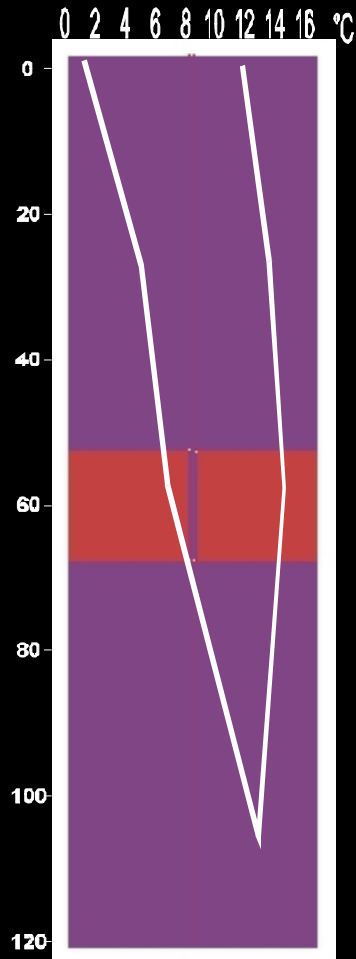
Teljesítmény és vertikális hőmérséklet eloszlás

Teljesítmény és vertikális hőmérséklet eloszlás

Teljesítmény és vertikális hőmérséklet eloszlás

Véges elemek számának csökkentési lehetőségei I.

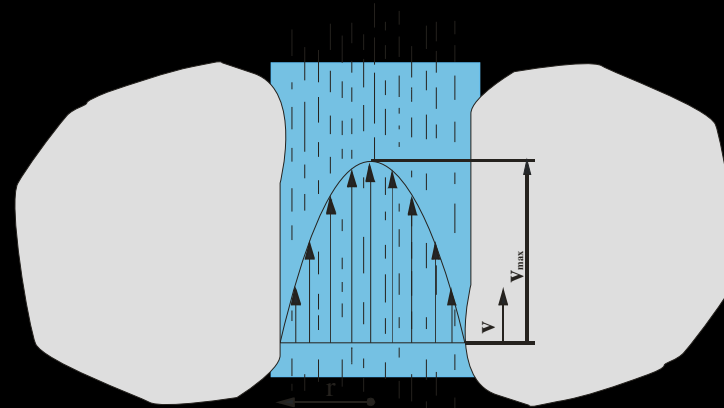
- Folyadék sebességvektorának kiszámítása – Re szám – Meghatározza a konvektív hőátadással átadható hő mennyiségét

- Porózus környezetben $Re < 1$

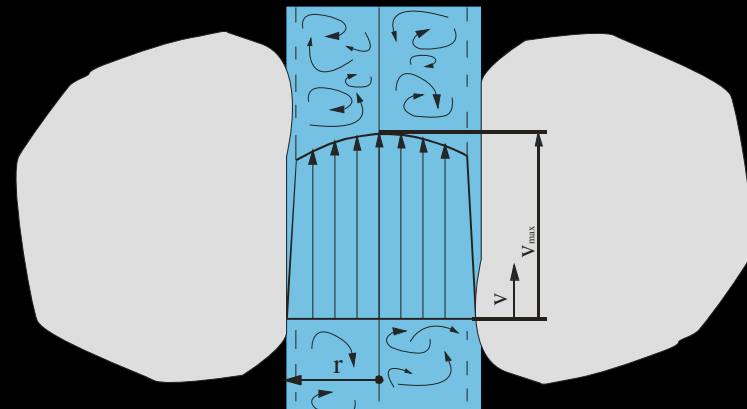

Darcy törvény

- Csövekben $Re < 2300$
Lamináris áramlás –
Hagen - Poiseuille törvény

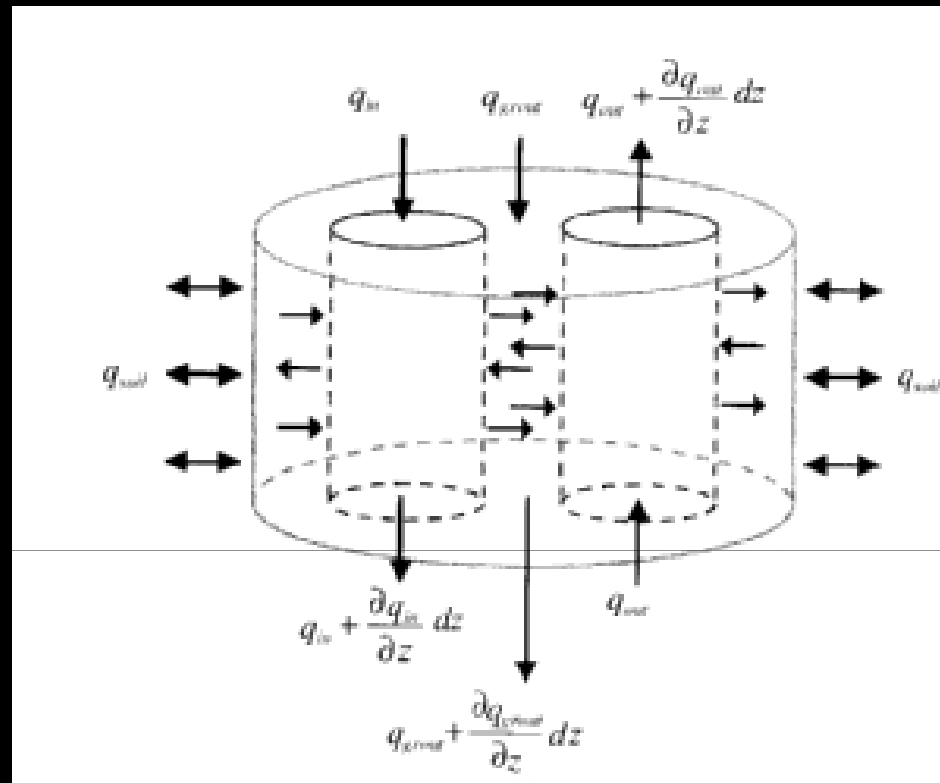

- Csövekben $Re > 2300$
turbulens áramlás –
részecskék rendezetlen mozgása

Véges elemek számának csökkentési lehetőségei II.

- 2D cella alkalmazása
  - csőben a sugár irányú hőmérséklet változások elhanyagolása
  - a cső hőt szállít vertikális irányban
  - a csőfal hőt ad le és vesz föl horizontális irányban
- A hőátadási tényező a Pe szám függvényében változik – ily módon egyszerűsödik és érvényesül a konvektív és konduktív hőátadás alapegyenlet rendszere

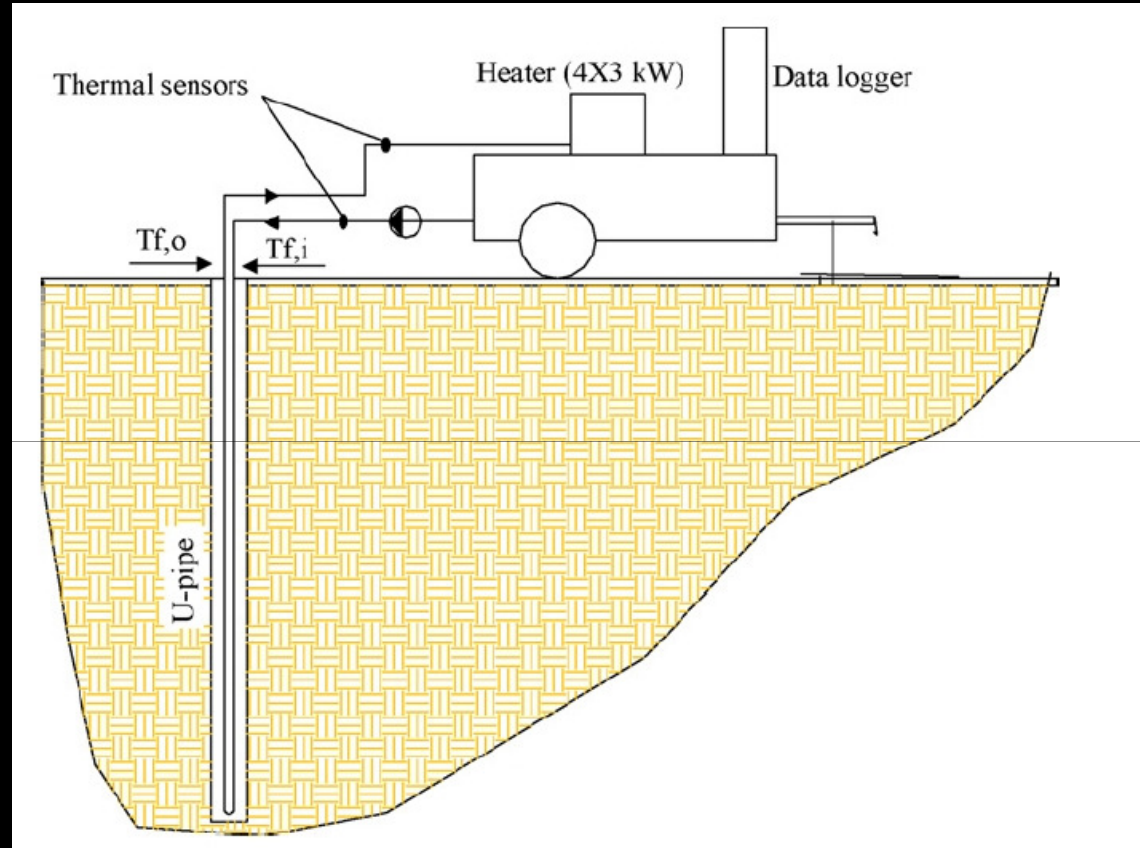

TRT – teszt, kiértékelés, szélesebb körű kalibrációs lehetőségek

A teszt során előzetesen felmelegített folyadék a telepített földhő szondában kering és a hőmérsékletváltozást folyamatosan mérik.

A teszt során regisztrálják a belépő és kilépő folyadék hőmérsékletét, a külső hőmérsékletet és a fűtési teljesítményt.

Mindez lehetővé teszi, az adatok felhasználását kalibráció céljára

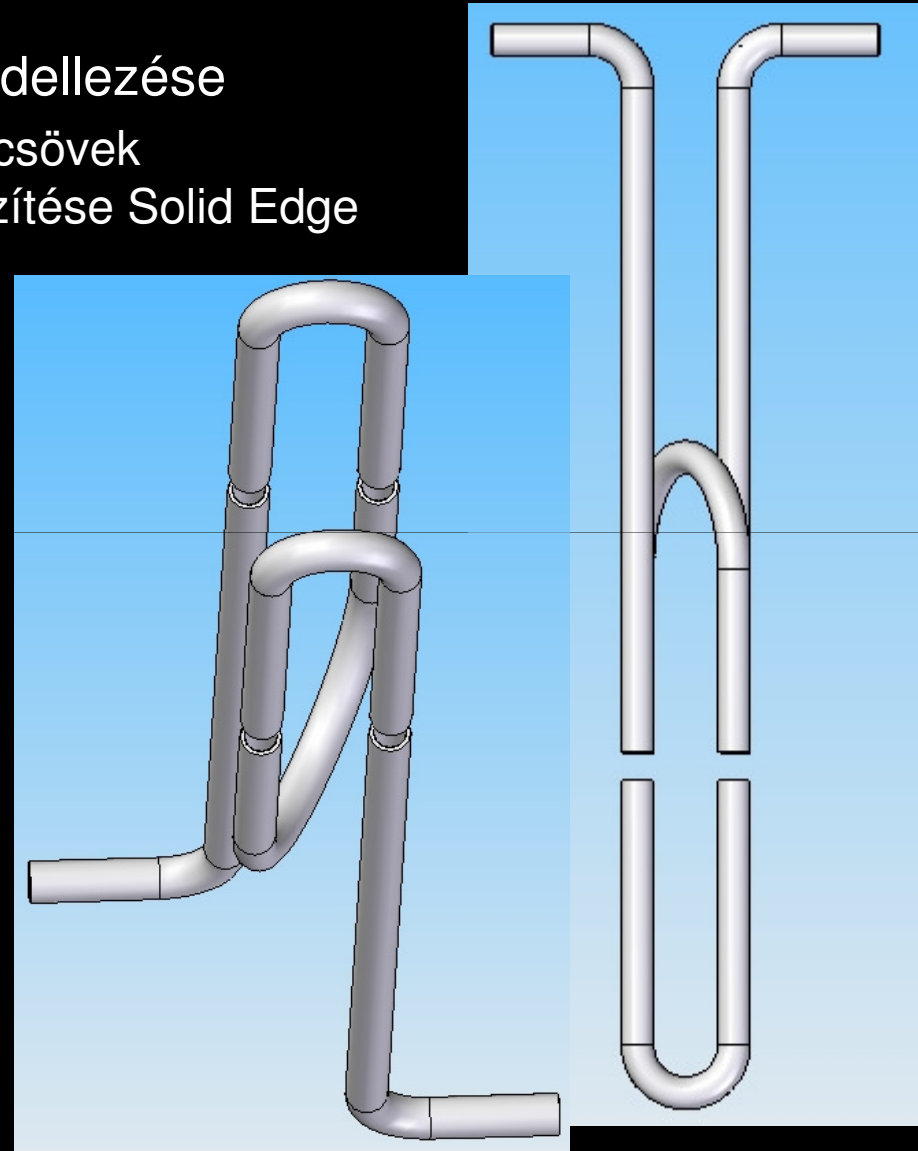
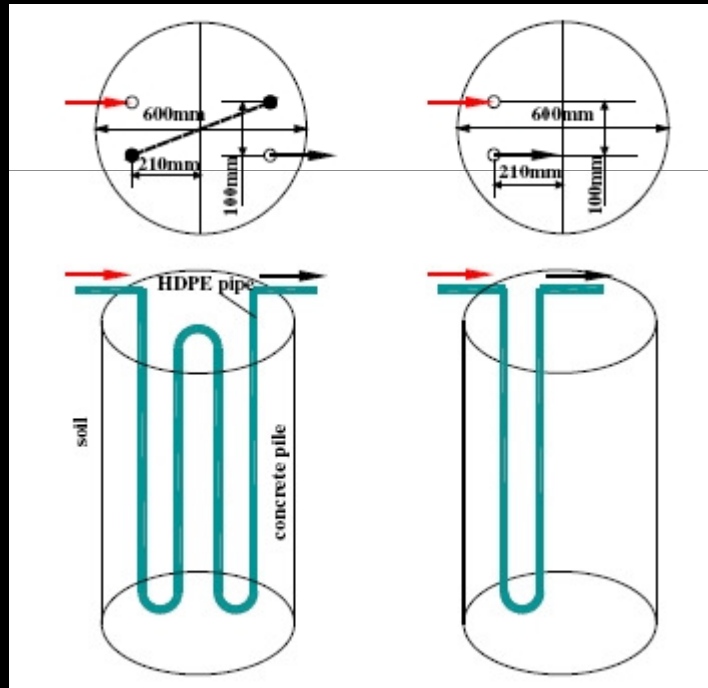

$$T_f(t) - T_0 = \frac{q_c}{4\pi\lambda} \left(\ln\left(\frac{4\alpha t}{r_b^2}\right) - \gamma \right) + q_c \times R_b = \frac{q_c}{4\pi\lambda} \ln(t) + q_c \left[R_b + \frac{1}{4\pi\lambda} \left(\ln\left(\frac{4\alpha}{r_b^2}\right) - \gamma \right) \right]$$

További tervek

- Csőgeometria szerepének modellezése
  - Ehhez különféle geometriájú csövek méretarányos rajzának elkészítése Solid Edge programmal.

Alacsony és közepes entalpiájú geotermikus rendszerek hőtranszport modellezése

Alacsony <math>< 60 \text{ }^\circ\text{C}</math>

Közepes <math>< 150 \text{ }^\circ\text{C}</math>

Zárt

Nyílt

Nyílt

Zárt

Mérnöki megközelítés

Csőmodell

Nagyméretű mező

Hidrológiai megközelítés

Peremekkel befolyásolt porózus

Vetőkkkel befolyásolt repedezett

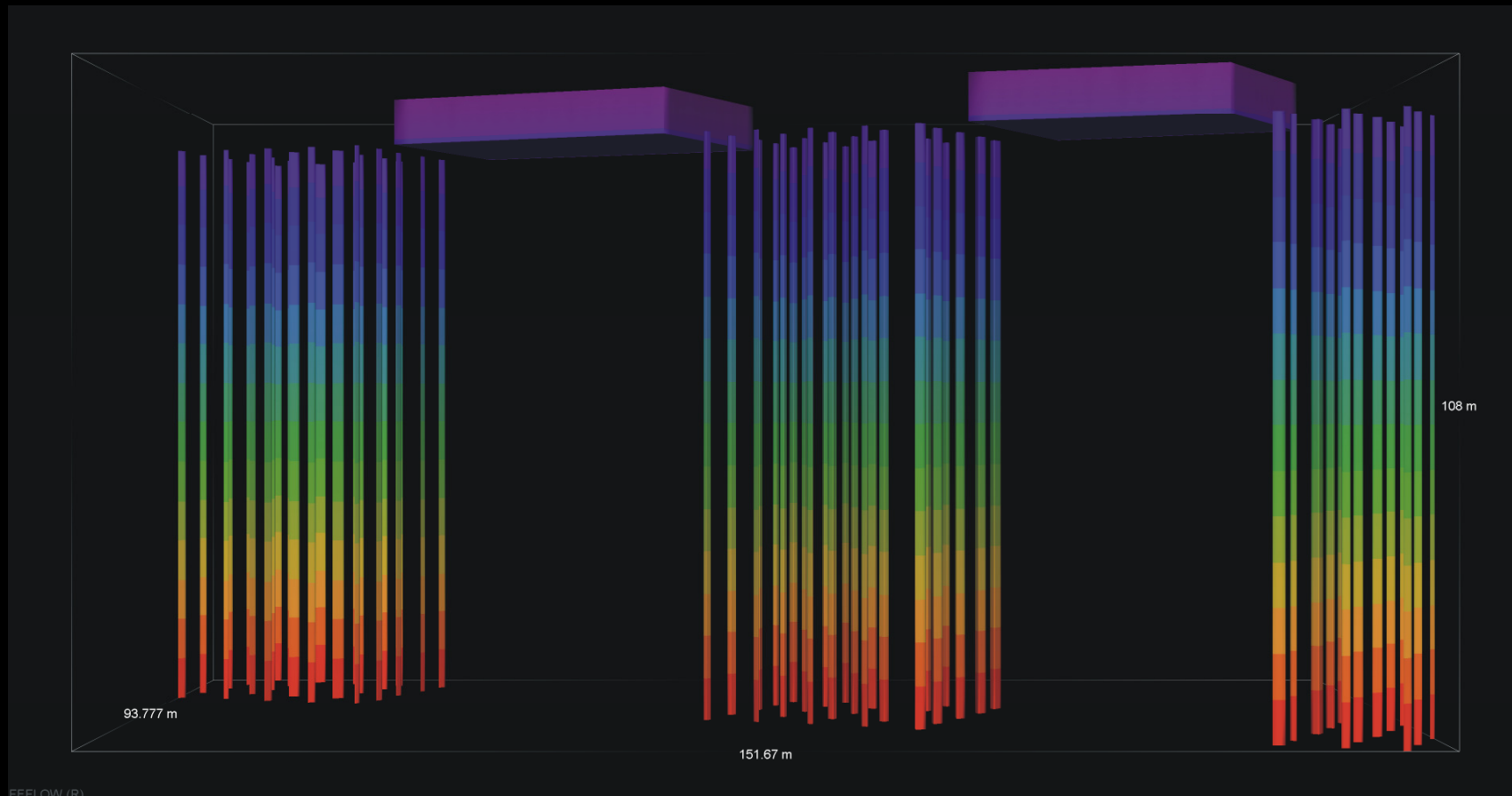
Kevert ammóniás

Koaxiális

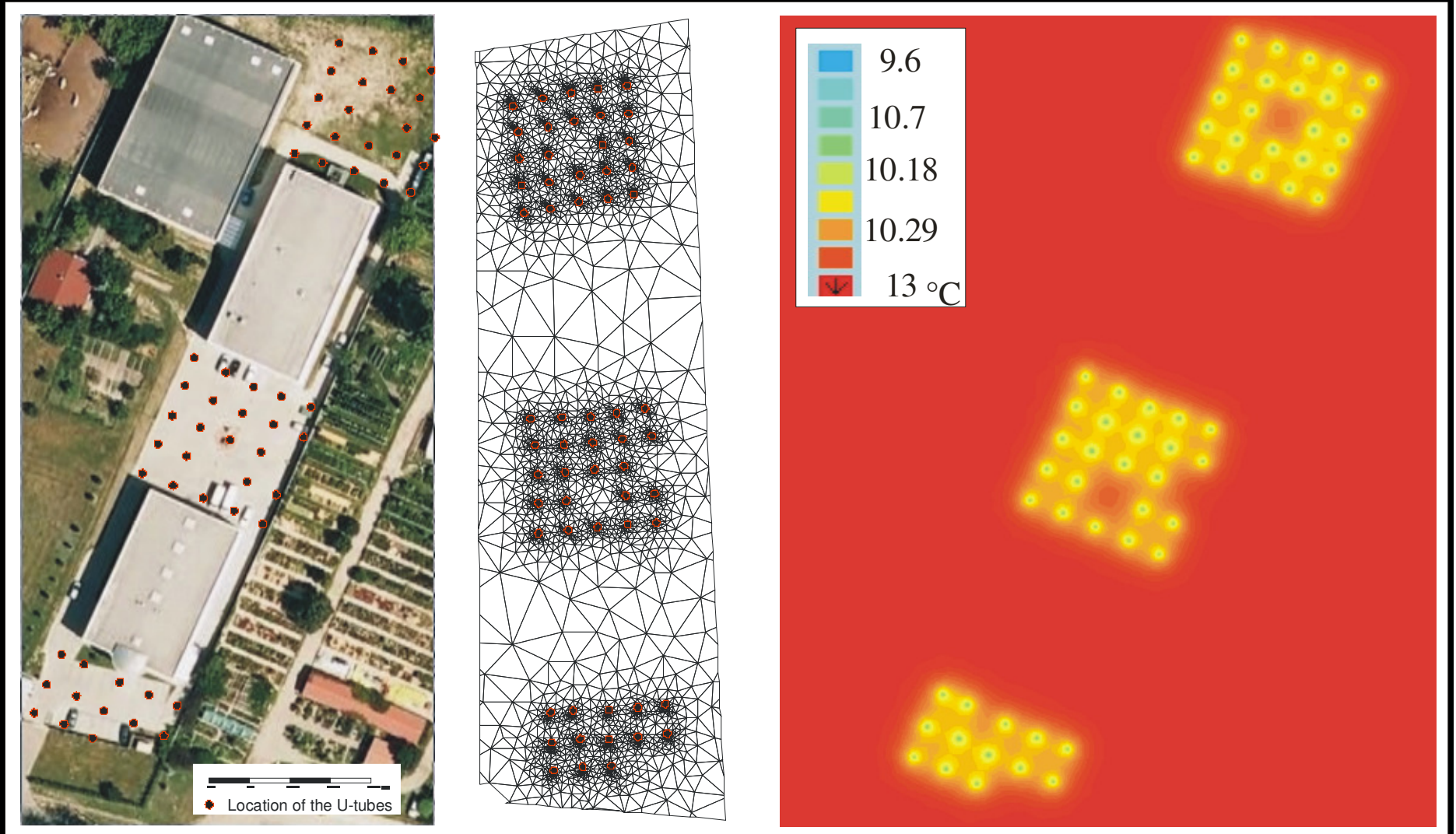
Budapest X. ker. 60 szondás hőszivattyúmező modellezése véges elemes rendszerben

Hidro-Geodrilling Kft. –által létesített

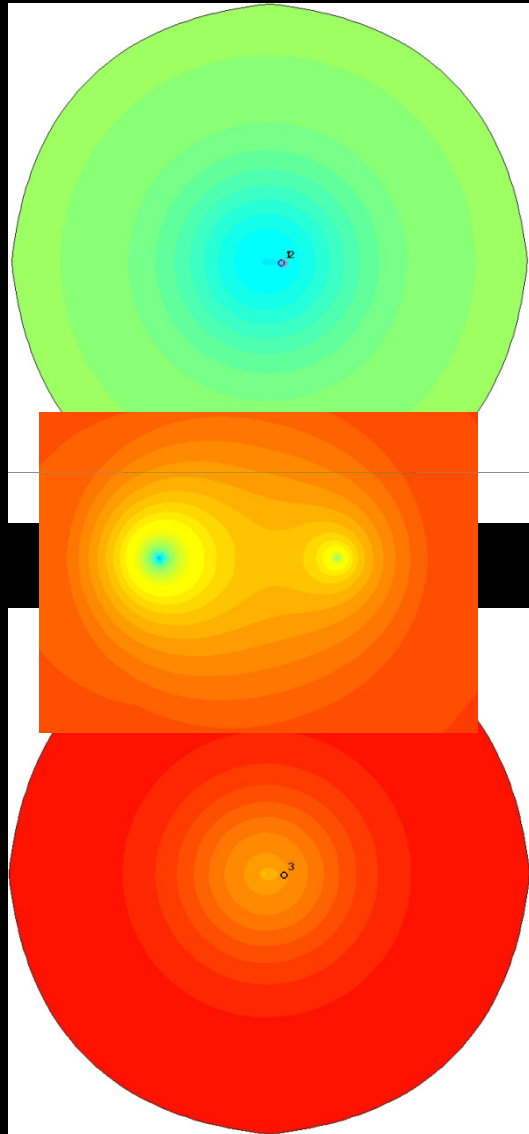
64 szondából álló hőszivattyú mező, több éven keresztül tartó folyamatos hőmérséklet méréssel (talajszonda monitoring rendszer) (Mo. –on ilyenből 3 db van)

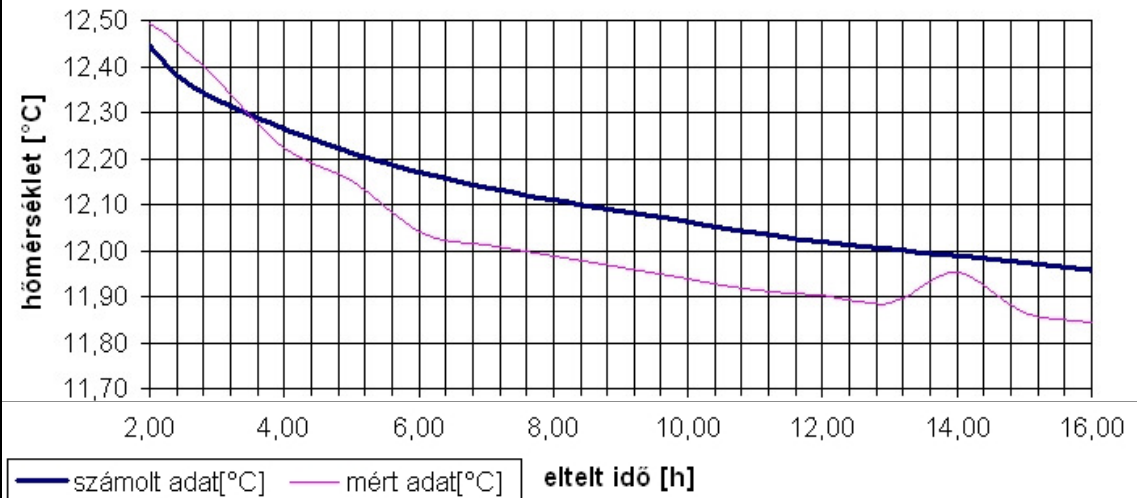
Szondák egymásra hatásának vizsgálata

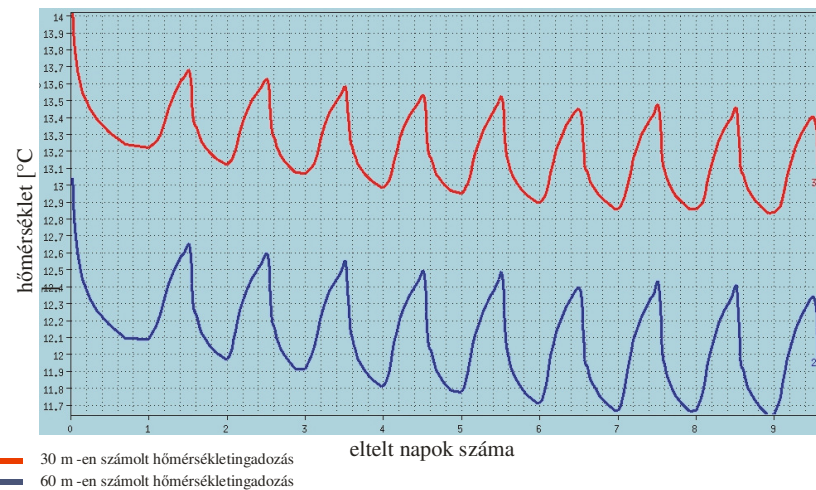
Mért számolt adatok összevetése

Mért és számolt adatok összevetése 30 m mélységben, egy működési periódus alatt

A 9 napos működési idő alatt számolt hőmérsékletértékek, a hőcserélőcső mentén, 12 h működő és 12 h szünetelő üzemmódban

Köszönöm a figyelmet!